

Tanums Folkhälsoråd

**Folkhälsoplan
2009**

Folkhälsoplan för Tanums kommun 2009

Folkhälsoplanen är framtagen ur ställningstaganden som bygger på befintliga folkhälsofakta samt lokala förutsättningar och kunskaper. Folkhälsoplanen har ett till största delen hälsofrämjande perspektiv (salutogent synsätt), med andra ord bygger på att förstärka det friska hos människan och i samhället. Planen syftar även till en preventiv, förebyggande inriktning som har sin utgångspunkt i att identifiera riskfaktorer som leder till ohälsa. Känsla av sammanhang, KASAM, är ett centralt begrepp och skall genomsyra verksamheten. Det betyder att vi skall verka för att människor förstår den situation man lever i och känner att man kan påverka den, har tillit till sig själv och andra samt uppfattar livet som meningsfullt.

Folkhälsoplanen tar också sin utgångspunkt i regeringens övergripande mål

Skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen

och de elva målområdena.

1. Delaktighet och inflytande i samhället
2. Ekonomisk och social trygghet
3. Trygga och goda uppväxtvillkor
4. Ökad hälsa i arbetslivet
5. Sunda och säkra miljöer och produkter
6. En mer hälsofrämjande hälso- och sjukvård
7. Gott skydd mot smittspridning
8. Trygg och säker sexualitet och en god reproduktiv hälsa
9. Ökad fysisk aktivitet
10. Goda matvanor och säkra livsmedel
11. Minskat bruk av tobak och alkohol, ett samhälle fritt från narkotika och dopning samt minskade skadeverkningar av överdrivet spelande

Regeringens 11 målområden för folkhälsan

Västra Götalandsregionens handlingsprogram för folkhälsoarbetet 2002-2006 har ett livscykelperspektiv vilket också gäller Tanums folkhälsoplan. För varje verksamhetsområde beskrivs regionens övergripande mål för detta område. Ny folkhälsopolicy för Västra Götalandsregionen är under utarbetande. Se vidare under Folkhälsorådets infrastruktur och förutsättningar och planerade åtgärder.

Verksamhetsområde - Barn och ungdomars hälsa

Västra Götalandsregionens Övergripande mål

En gynnsam start i livet - Att förverkliga barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionens artiklar. Alla barn skall tillförsäkras en hälsosam start i livet.

Hälsosamma uppväxtvillkor för barn och unga - Barn och ungdomar skall tillförsäkras stöd under hela uppväxttiden och ges förutsättningar för att kunna göra hälsosamma val vid utveckling av livsstil och levnadsvanor.

Förutsättningar för ungdomars inträde i vuxenlivet - Förutsättningar ska skapas för att ungdomar ska vara bättre rustade och kunna fullgöra sina uppgifter i samhället och vara aktivt delaktiga i samhällets demokratiska processer.

Mål för Tanums Folkhälsoarbete

Tanums folkhälsoråd delar Västra Götalandsregionens målsättningar. Vi väljer dock att se barn och ungdom som en grupp utan att särskilja insatser mellan barn och unga.

- Stödja och utveckla arbetet i den nystartade familjecentralen.
- Stödja och utveckla verksamhet i skolan som är integrerad i skolans eget arbete och som leder till ett hälsofrämjande arbetssätt.
- Stärka barns och ungdomars självkänsla och ge dem möjlighet att göra positiva val.
- Stärka barns och ungdomars delaktighet och inflytande i samhället
- Minska droganvändningen (alkohol, narkotika, tobak)
- Stärka föräldrars tilltro till sin egen förmåga
- Motverka rasism och främlingsfientlighet
- Uppmärksamma problemet med och sprida kunskap om utsatta barn
- Stödja barn till missbrukare
- Stärka Sex och Samlevnadsarbetet
- Förebygga hörselskador

Planerade åtgärder

<i>Insatser i skolan:</i>	<i>Övriga insatser för barn och ungdomar:</i>
Folkhälsorådet stödjer Hälsokällan som arbetar ut mot skolor i regionen för en hälsofrämjande skola t.ex. genom utbildning för personal Stöd till olika utbildningsinsatser	Ge utbildningsstöd för personal i Familjecentralen
Projekt för att förbättra barns och ungdomars levnadsvanor vad det gäller kost och motion, ofta i samverkan med föreningslivet t.ex. samarbete med Korpen i ”Tanum en kommun i rörelse”	Arbeta med föräldrastödsprogrammen ICDP, Cope och Pärönprojektet. Utbilda personal från förskolan, IFO och BVC i Cope
Stötta skolors egna initiativ för att arbeta med hälsofrämjande och förebyggande åtgärder.	Stöd till BUN:s drogfria insatser på Valborg/skolavslutning/midsommar/sommar T.ex. genom finansiering av teater/musikarrangemang
Stöd till föreläsningar för elever och föräldrar. t.ex. gränssättning, spelberoende, alkohol och narkotika	I samarbete genom ”Hela människan” uppmärksamma utsatta barn I samarbete med socialtjänsten finna metoder för att arbeta med barn till missbrukare
Insatser för att öka elevinflytandet t.ex. genom att ge möjlighet till delaktighet i utarbetande av detaljplaner i Grebbestad.	Följa upp alkohol- och drogpolitiska programmet i berörda verksamheter
Stöd till insatser mot utanförskap för att motverka rasism och främlingsfientlighet	Stödja Hörselfrämjandets informationsinsats i skolorna
Verka för att Ungdomsmottagningen utökar sin förebyggande inriktning mot skolan	Finansiera del av ungdomssekreterartjänst som skall samverka med ungdomsvägledare
Verka för att skolan utvecklar och utökar sitt Sex och Samlevnadsarbete i samarbete med ungdomsmottagningen	

Verksamhetsområde - Hälsosamt vuxenliv och arbetsliv

Västra Götalandsregionens övergripande mål

Regionen ska verka för att främja goda arbetsmiljöer samt att utveckla delaktighet i samhällslivet bland de människor som står utanför arbetslivet. Människor i utsatta situationer ska särskilt uppmärksammas.

Mål för Tanums folkhälsoarbete

- Arbeta för en samhällsmiljö med mindre social stress.
- Öka möjligheterna för vuxna att välja en hälsosam livsstil och en meningsfull fritid.
- Minska riskbruket av alkohol
- Öka jämställdheten i kommunen

Planerade åtgärder

I samverkan med förvaltningarna och personalkontoret stödja hälsofrämjande projekt som riktar sig till personal anställd i kommun, primärvård, de större företagen samt allmänheten. t.ex. genom gemensamma föreläsningar och seminarier.

Stödja Korpens arbete med ”Tanum en kommun i rörelse”.

Fortsatt stöd till genomförandet av FYSS/FAR (Fysisk aktivitet i Sjukdomsprevention och Sjukdomsbehandling/Fysisk aktivitet på recept)

Följa upp Alkohol o Drogpolitiska programmet i berörda verksamheter

Genomföra insatser som seminarier och föreläsningar för att öka jämställdheten i kommunen

Verksamhetsområde – Äldres hälsa

Västra Götalandsregionens övergripande mål

Insatser ska stimuleras som bidrar till att bevara och stärka hälsan hos äldre människor och ökar förutsättningarna för äldre att leva ett självständigt liv med god livskvalitet.

Mål för Tanums folkhälsoarbete

- Arbeta för att ge goda förutsättningar för äldre att främja och bevara hälsosamma levnadsvanor
- Främja social gemenskap och etablering av nätverk för äldre.
- Främja insatser för en säker och trygg boendemiljö och närmiljö.

Planerade åtgärder

Stödja pensionärsföreningar och gårdsråd m.fl. att nå ensamma äldre och erbjuda dem att vara med i verksamhet.

Stimulera träffar för äldre med föreläsningar och trivselskapande verksamhet.

Stimulera äldres intresse för mat och matlagning

Stödja pensionärsföreningar m.fl. att ordna fysiska och sociala aktiviteter för äldre.

Genom föreläsningar, information och studiecirklar öka tryggheten och

- minska skador, särskilt fallskador
- minska risken att utsättas för brott
- öka kunskap om brandsäkerhet

Folkhälsoarbetets infrastruktur och förutsättningar

Regionalt övergripande mål

En bättre folkhälsa kräver gemensamma insatser på alla nivåer. Ett framgångsrikt folkhälsoarbete måste utgå från övergripande strukturella förhållanden – det räcker inte att påverka den individuella livsstilen.

Mål för Tanums folkhälsoarbete

- Konsekvenserna på folkhälsan ska beaktas vid relevanta beslut inom den kommunala organisationen.
- Samordna folkhälsoarbetet med arbetet för en hållbar utveckling.
- Samarbeta med primärvården i Tanum för att öka hälso- och sjukvårdens hälsoinriktning.
- Utveckla folkhälsoarbetet till att omfatta kommunledningens ansvar och nämndernas åtgärder.
- Inbegripa folkhälsoaspekter i samhällsplaneringen

Planerade åtgärder

Utveckla välfärdsbokslutet och arbeta för att innehållet beaktas vid planering och vid redovisning av kommunens verksamheter.

Utreda relevanta beröringspunkter mellan de nationella målen för folkhälsan och de nationella miljökvalitetsmålen.

Utarbeta en folkhälsoplan utifrån Västra Götalandsregionens nya folkhälsopolitiska policy. Folkhälsoplanen ska innehålla mål och åtgärder där verkställigheten till stor del ligger ute hos verksamheterna. Folkhälsoplanen ska förankras genom beslut i nämnderna.

Arbetsgrupp Folkhälsa i samhällsplaneringen som påverkar ÖP, fördjupad ÖP och detaljplaner med inriktning på folkhälsa

Delta i projekten Integrerad kustzonsplanering och landsbygdsutveckling samt Konst i offentlig miljö

Organisation för Tanums folkhälsoarbete

Folkhälsoråd

Rådet har att upprätta verksamhetsplan enligt avtalet mellan Regionen och kommunen, och sörja för att den genomförs. Detta sker till stor del med personalresurser som organisatoriskt ligger inom nämnder och förvaltningars verksamhet. Rådet är således en samarbetsorganisation för att nå uppställda mål inom folkhälsans områden.

Kommunstyrelsen är ansvarig för Folkhälsorådet (FHR) och utser ordförande. Alla kommunala nämnder och kommunstyrelsen representeras av en eller två politiker och en tjänsteman. Hälso- och sjukvårdsnämnden representeras av två politiker. Primärvården och Apoteket ingår också i FHR. Folkhälsosamordnaren ingår i rådet och är sekreterare.

Folkhälsosamordnare

Folkhälsosamordnaren är anställd av kommunen med placering under kommunstyrelsen. Folkhälsorådets beslut avgör arbetsuppgifterna och folkhälsosamordnaren är ansvarig för att ta fram underlag och samordna FHR:s verksamhet.

Arbetsgrupper

Folkhälsorådet är indelat i arbetsgrupper utifrån Folkhälsoplanen. I arbetsgrupperna ingår ledamöter från FHR och andra från föreningar, gårdsråd, studieförbund, kyrkan och dessutom tjänstemän från kommunen och primärvården som inte ingår i FHR. 2007 fanns följande arbetsgrupper:

- Äldres hälsa
- Maten-rörelse
- Alkohol-Narkotika-Tobak (ANT)
- Familjecentral styrgrupp
- Föräldrastöd
- Folkhälsa i samhällsplaneringen
- Välfärdsbokslut

Dessutom deltar folkhälsosamordnaren och några ledamöter från FHR i ytterligare några arbetsgrupper och nätverk. Arbetsgrupperna skall finnas även under kommande verksamhetsperiod men kan komma att ändras i inriktning utifrån Folkhälsoplanen.

Tanums brottsförebyggande råd (BRÅ)

Tanums brottsförebyggande råd (BRÅ) lyder direkt under kommunstyrelsen och har en tydlig koppling till FHR. Det består av en styrgrupp där KS utser ordförande och sekreterare, vilka är de samma som i FHR. Övriga deltagare är förvaltningscheferna för barn och utbildning samt omsorg, säkerhetssamordnare och ansvarig polis. BRÅ skall verka utifrån en strategisk nivå och är på uppdrag av Kommunstyrelsen samordnare och motor i arbetet för att säkerställa enat synsätt, struktur och helhetssyn för det brottsförebyggande arbetet i Tanums kommun, med fokus lagt på våra ungdomar.